

Enskild motion

Motion till riksdagen

2010/11:MJ401

LS

av Karin Åström m.fl. (S)

Skogspolitik

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en politik för hållbart skogsbruk.

Motivering

Skogen med dess råvara har på ett väsentligt sätt bidragit att bygga upp den välfärd vi idag har i Sverige. Sverige är det land som har den största skogsarealen inom EU och merparten av denna skog återfinns i Norrland.

Skogen har under flera århundraden varit en värdefull tillgång för människors överlevnad, särskilt på landsbygden, men har samtidigt fyllt en viktig social funktion genom att ge möjligheter till naturupplevelser och rekreation. I Sverige sysselsätter sig cirka 100 000 personer inom skogs- och träsektorn. Många av dessa bor på landsbygden och arbetar med direkt bruk och skötsel av skog, med massaindustrin men även med trä- och sågverksindustrin och naturturism. Skogen har därför alltid varit viktig för hela Sverige, inte bara för dess landsbygd, då skogen alltid har gett stora exportinkomster till statens ekonomi. År 2008 uppgick exporten till 128 miljarder kronor, medan importen av motsvarande produkter uppgick till 31 miljarder. Därmed blev överskottet i handeln 98 miljarder kronor, en viktig intäkt för Sverige.

Våra svenska skogar är också ett resultat av en framsynt och noggrann skogsvård som med stor omsorg ska verka för en långsiktig virkesförsörjning med ett miljömedvetet långsiktigt och hållbart perspektiv. Skogen och skogsmarken är även en nationell tillgång, genom vår svenska allemansrätt, och ska skötas långsiktigt och uthålligt så att den ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden värnas.

Klimatförändringarna medför nya utmaningar på vårt samhälle och därför krävs kraftfulla satsningar för att anpassa den svenska skogspolitiken efter de effekter som dagens och framförallt morgondagens klimatförändringar innebär. Växande skog, trä, och andra skogsprodukter binder koldioxid och bidrar därmed till lösningen av klimatfrågan.

Många ser de två uppsatta målen för skogen, produktions- och miljömålet, som motsättningar till varandra. Vi anser att de två målen inte är varandras motsättningar, tvärtom är dessa två mål ömsesidigt beroende av varandra. Tillväxt och miljö har kroat arm med varandra utifrån de klimatförändringar som vi upplever idag.

Samtidigt har konkurrensen om den svenska skogsråvaran hårdnat och den är idag att betrakta som hårdvaluta. Den allt större råvarubristen har fått till följd att vi har en pågående dragkamp om skogsråvaran mellan massaindustrin, trävarubranschen och alternativa förnyelsebara energiområden. Balansen mellan vilken skogsråvara som ska användas till vidareförädling inom industrin respektive förnyelsebar energi bör utredas för att klara både tillväxt och miljö långsiktigt och hållbart.

En ökad tillväxt av skogen med ett långsiktigt miljömedvetet och hållbart brukande är nödvändigt. Den livsviktiga svenska skogsindustrin verkar på en internationell marknad med knivskarp konkurrens. Skogsindustrin har ett stort behov av en fortsatt jämn tillgång till skogsråvara av hög kvalitet. Den skogliga tillväxten bidrar även till att motverka klimatförändringarnas effekter genom upplagring av kol i växande skog och skogsprodukter. En ökad produktion av biobränsle genom att ta till vara sly, stubbar, trädrester och så kallade klenträdd från skogen bidrar också till att minska den globala uppvärmningen.

Vi behöver ha en bra fungerande skogsvård som är långsiktigt och miljömässigt hållbar. Utifrån de allt mer nya forskningsrönen inom skogliga området och med hänsynstagande av klimatförändringarna bör en utredning tillsättas som ger konkreta förslag på hur och vilka aktiviteter i skogen som skulle kunna ökas inom dessa områden. Detta är investeringar för framtiden i Sverige.

Kostnaden för dåliga och skadade skogsbilvägar är över 500 miljoner kronor årligen för skogsbruket. Om skogen ska fortsätta att bidra med de stora exportinkomsterna till svensk ekonomi så måste det finnas bra tillgång på skogsbilvägar för att kunna transportera skogen till industrin. Det går inte att göra på annat sätt än med tunga timmerbilar på oftast små skogsvägar. Ett bra och systematiskt utbyggt

skogsbilvägssystem är därför nödvändigt där staten bör överväga särskilda stimulansåtgärder för att åstadkomma nödvändig samordning.

I de fall då miljöanpassade skogsbilvägar byggs som har bra båtad och betjänar flera fastigheter bör statliga medel finnas tillgängliga för att planlägga och projektera vägarna. De statliga medlen kan riktas till Skogsstyrelsen. Ett bra vägsystem är även positivt för miljön, skogsvården, avverkningsmöjligheter och det sociala nyttjandet av skogen som turism, upplevelser, jakt, fiske med mera.

Samtidigt bör man studera möjligheterna att undanta skogsnäringen som helhet från de framtida eventuella kostnadsökningar som kan uppstå på grund av förändrade EU-direktiv på koldioxidutsläpp.

Det är även idag och i framtiden svårt att få tag på den arbetskraft som kommer att behövas till ett intensifierat skogsbruk och en god skogsvård därför behövs en breddad teknikutveckling som gör att skador på de skogliga värdena minimeras, exempelvis kulturminnesvärden, vattenkvalitet och renbetesfrågor i förhållande till markberedning, bra teknik för uttag av GROT, röjningsvirke, sådd och plantering m.m. Den miljötekniska utvecklingen på detta område måste ytterligare stimuleras och regeringen bör särskilt stödja insatser för att kommersialisera nya skogstekniska innovationer som bygger på ett miljömedvetet, långsiktigt och hållbart samhälle för framtiden.

Vi behöver ytterligare resurser till Skogsstyrelsen för att stärka och utveckla organisationen och därmed ha möjligheter att arbeta efter de skogspolitiska målen. Finns stora behov av rådgivning och att höja kunskaperna i stort i vårt samhälle, framförallt vad avser risker i samband med de allt fler och kraftigare stormar och andra klimatförändringar som påverkar våra skogar. Vad avser tillsynen av lagärenden har dessa väsentligt urholkats under de senaste åren. Detta behöver stramas upp och åtgärdas. Samhället, övriga näringar (exempelvis rennäringen, turismnäringen etc.) och skogsbruket behöver mer gå i takt med varandra och kommunicera hur det framtida skogsbruket ska fungera och hur den biologiska mångfalden ska säkerställas.

Vi behöver satsa mer forskning på området för att säkerställa att en ökad skogsproduktion och det naturliga ekosystemet kan leva i harmoni med varandra och säkerställer den biologiska mångfalden.

Samtidigt som vi ser ett stort behov i Sverige att bättre börja sköta om våra skogar, härjar i Norrlandskogarna en epidemi, törnskatesvampen, som gör att stora skogsarealer dör. I dagsläget finns inga kända åtgärder för att förebygga och stoppa denna epidemi. Vi behöver mer resurser till inventering och forskning på törnskatesvampens dödliga

utbredning i de norrländska skogsarealerna. Riktade insatser behövs för att göra en riksskadeinventering och kartlägga utbredningen av törskatesvampen.

Ett annat stort växande skogligt problem är de stora betesskadorna av älg på ungskogar. Det är angeläget att se över denna problembild, utreda detta och ge förslag på lämpliga åtgärder för att förhindra detta i framtidens skogar.

Det är viktigt att Skogsstyrelsen kan ha en uppdragsverksamhet. Den innebär trygghet för framför allt små skogsägare. Pengarna har dessutom varit en betydande inkomstkälla som Skogsstyrelsen har kunnat använda bland annat till rådgivning.

Uppdragsverksamheten som Gröna planer, stämpling, konsultarbeten inom skogsbilvägar, arbetsmarknadsprojekt (typ Gröna Jobb) är också lämpliga uppdrag. Det är angeläget att en statlig, oberoende myndighet står för dessa.

Ett av miljöpolitikens viktigaste mål är att bevara den biologiska mångfalden. Den stora andelen naturreservat finns i Norrland. Anledningen härtill är kanske inte i första hand skogen och skogsmarkens unika biologiska värden, utan har snarare tillkommit därför att ägarstrukturen gynnat reservatsbildningarna och priset har varit väsentligt lägre än inom andra delar av landet. Det kan exempelvis nämnas att en sjättedel av skogarna i Norrbotten är skyddade, medan motsvarande siffra för andra delar av landet är en tjugondel. Efterfrågan på skogsråvara växer. Det är viktigt att bruka skogen så att man samtidigt tar hänsyn till naturvårds- och miljöintressen. Redan avsatt arealer bör inventeras och kvalitetsanalyseras vetenskapligt. Avsatt marker, som inte håller tillräckligt hög kvalitet, bör återföras till produktionsmark. Det krävs en reservatsstrategi som omfattar bevarandet av den biologiska mångfalden samtidigt som man tar hänsyn till ökad produktion.

Stockholm den 22 oktober

2010

Karin Åström (S)

Berit Högman (S)

Eva Sonidsson (S)

Gunnar Sandberg (S)

Katarina Köhler (S)

Kurt Kvarnström (S)

Raimo Pärssinen (S)